

عنوان مقاله:

مقایسه خمریه ابن فارض مصری با اشعار مولانا و غزلیات سعدی و حافظ

محل انتشار:

فصلنامه عرفان اسلامی، دوره 14، شماره 56 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

زرین تاج فرجی - فارغ التحصیل کارشناسی ارشد ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خلخال و دبیر دبیرستان تیزهوشان خلخال.

محمدرضا شاد منامن - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد خلخال، دانشگاه آزاد اسلامی، خلخال، ایران

خلاصه مقاله:

در این مقاله ضمن مطالعه و بررسی خمریه ابن فارض و تطبیق آن با اشعار مولانا، غزلیات سعدی و حافظ به عقاید مشترک عرفانی برمی خوریم که همگی به مشرب عشق و مستی و نیز اندیشه های وحدت گرایانه متمایل بودند. ابن شاعران گرانقدر، جهان بینی، عرفان و سلوک اجتماعی و فردی خود را بر شالوده عشق بنا نهاده اند؛ به گونه ای که در باور آنها عشق، مهم ترین موضوع هستی، مبدا و معادشناسی، انسان شناسی و بزرگ ترین انگیزه برای تعالی آدمی است. ابن فارض در خمریه خود که در حقیقت یک توحیدیه عرفانی است بیشتر به توصیف باده و حالات عرفانی آن پرداخته است که عاشق از جمال حقیقت و زیبایی آن که باعث لقا و وصل حضرت دوست می شود مست می شود. کلام سعدی صرف عشق و مستی است و در این رهگذر گاهی به عشق زمینی برای گداخته شدن نفوس مقربان اشاره می کند تا ناخالصی ها فرو ریزد و افراد شایستگی وصال و دیدار جمال یار را پیدا کنند. کلام مولانا بیشتر بر وجد و غلبه هیجانات روحی و عرفانی است که مبتنی بر تجربه های روحانی است اما حافظ که بیشترین بسامد درباره باده و عشق را در غزلیات خود به کار برده، حکایت از آن دارد که تحت تاثیر مضامین ابن فارض بوده و با زبان رمزی و نمادین به بیان اندیشه های خاص عرفانی می پردازد.

کلمات کلیدی:

ابن فارض، مولوی، سعدی، حافظ، باده، عشق

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1311483>

